PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SVOBODNEGA TRŽAŠKEGA OZEMLJA

Leto IV - Cena 10 lir - 6 jugolir - 2.50 din

TRST torek, 23. marca 1948

UREDNIŠTVO IN UPRAVA trg GOLDONI 1, I. NAD.
Telefoni: Uredništvo 93-806 in 93-808 — Uprava 93-807
Rokopisi se ne vračajo.
OGLASI pri Upravi od 8.30 do 12 in od 15 do 18 - Tel. 93-807
CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 40 lir, finančni in pravni 60 lir, osmrtnice 70 lir.
NAROČNINA
Cona A: mesečna 260, četrtletna 750, polletna 1400, celoletna 2600 lir; Cona B: 144, 414, 792, 1440 jugolir; FLRJ: 55, 165, 330, 650 din.
Poštni tekoči račun za STO-ZVU na ime: «Založništvo Primorski dnevnik»: Trst 11-5374. — Tekoči račun za Jugoslavijo na ime: «Primorski dnevnik» - uprava: Ljubljana 6-90601-19

Poštnina plačana gotovini
Spedizione in abb. postale

Štev. 853

ODGOVOR VLADE FLRJ NA TRISTRANSKO NOTO

NAMESTO ZMAGOVITI JUGOSLAVIJI daje predlog zadoščenje poraženi Italiji

Predlog ZDA, Velike Britanije in Francije služi podžiganju šovinističnega sovraštva proti jugoslovanskim narodom - Kljub temu pa je FLRJ še vedno pripravljena poiskati sporazumno rešitev vprašanja Trsta

BEOGRAD, 22. — Jugoslovanski zunanji minister Stanoje Simič je danes povabil na zunanje ministrstvo v Beogradu francoskega, ameriškega in britanskega poslanika ter jim izročil sledečo noto:

Jugoslovanska vlada potrjuje prejem prepisa memoranduma, ki so ga vlade ZDA, Velike Britanije in Francije poslale vladi Sovjetske zveze. S tem v zvezi jugoslovanska vlada najodločneje protestira proti načinu, s katerim so vlade Velike Britanije, Francije in ZDA postavile vprašanje spremembe določb mirovne pogodbe z Italijo v zvezi s Trstom, ker se v teh predlogih govori o potrebi, da se da zadoščenje Italiji in ne o potrebi, da se da zadoščenje zavezniški državi, ki je neposredno zainteresirana, to je Jugoslaviji.

Ta način postopanja daja misliti, da namen predloga ni najti boljše rešitve tržaškega vprašanja in odnosov med narodi južne Evrope, pač pa, da ima propagandistični značaj in ne prispeva k utrditvi miru v svetu. Zaradi tega smatra vlada Federativne ljudske republike Jugoslavije potrebno poudariti sledeča dejstva v zvezi s tržaškim vprašanjem:

1. Vlade ZDA, Velike Britanije in Francije so se obvezale, da se vprašanje Trsta reši kakor je bilo končno vnešeno v celoti v mirovno pogodbo.

2. Vlade ZDA, Velike Britanije in Francije so napravile vse mogoče, da se neposredni dogovor med Italijo in Jugoslavijo glede Trsta ne urešniči, čeprav so se možnosti prijateljske rešitve tega vprašanja jasno pokazale.

3. Vlade ZDA, Velike Britanije in Francije so sistematično preprečile v Varnostnem svetu dogovor glede izbire tržaškega guvernerja.

4. Angloameriška vojaška uprava je s tem, da daje polno svobodo italijanskim fašističnim in šovinističnim elementom preprečila pomiritev duhov na Tržaškem ozemlju in tako skalila odnose med Jugoslavijo in Italijo.

5. Angloameriška vojaška uprava v Trstu je odvzela tržaškemu ljudstvu vse osnovne demokratične pravice in vse svoboščine ter uvedla diktatorsko in neomejeno vojaško oblast brez udeležbe ljudstva. Angloameriško področje Tržaškega ozemlja je edini del osvobojene Evrope, kjer do danes ni bilo volitev za avtonomne organizme.

6. Novi predlog ZDA, Velike Britanije in Francije še bolj otežkoča pomirjenje duhov na Svobodnem tržaškem ozemlju, ker ne upošteva demokratične volje tržaškega prebivalstva in z druge strani še bolj otežkoča sporazum med FLR Jugoslavijo in italijansko republiko glede tržaškega vprašanja, dogovor, ki bi bil nedvomno najboljša stvar za uvedbo dobrih sosedskih odnosov med narodi obeh sosednih držav.

7. Končno smatra vlada FLR Jugoslavije, da dejstvo, da se je predlog postavil med volilno kampanjo v Italiji, ne služi drugemu nego podžiganju šovinističnega sovraštva proti jugoslovanskim narodom in zastrupljanju notranjih političnih odnosov v Italiji, kar ni ne v interesu italijanskega ljudstva, ne v interesu utrditve miru v tem delu Evrope.

Demobilizacija v ZSSR v pospešenem času

MOSKVA, 22. — Na podlagi sklepov prezidija vrhovnega sovjeta ZSSR, ki odreja demobilizacijo starejših letnikov, se ta demobilizacija izvaja v pospešenem času. Že nekaj dni je Moskva postala veliko prehodno središče demobiliziranih vojakov.

Finska delegacija prispela v Moskvo

HELSINKI, 22. — Člani finske delegacije, ki se bo pogajala o prijateljski pogodbi s Sovjetsko zvezo, so odpotovali iz Helsinkija v Moskvo.

Čeprav ni bil ljudstvu dovoljen vstop na postajo ob odhodu delegacije, se je vendar zbrala velika množica, ki je prepevala državno himno

Iz Moskve poročajo, da je delegacija že prispela tjakaj. Zunanji minister se je danes razgovarjal s finskim zunanjim ministrom Enkellom in namestnikom Sventsom v navzočnosti Višinskega in finskega poslanika v Moskvi.

Moskovski radio poroča, da je finski zunanji minister imel po radiu govor, v katerem je izjavil, da je prišla finska delegacija v Sovjetsko zvezo z namenom, da sklene z njo pogodbo o prijateljstvu, sodelovanju in medsebojni pomoči. Finski zunanji minister je poudaril prijateljstvo, ki združuje finskega in sovjetske narode ter izrazil upanje, da se bodo pogajanja v kratkem zaključila.

NA ZBOROVANJIH OSVOBODILNE FRONTE

V Nabrežini, Općinah in Boljuncu zahteva ljudstvo udeležbo pri javni upravi

Nad vse «demokratična» VU, ki ji je dobrobit prebivalstva Tržaškega ozemlja tako pri srcu, Nabrežincem v nedeljo iz neznanega razloga ni dovolila, da bi zborovali na prostem. Nabrežincev pa se je sešlo toliko, da jim je dvorana postala pretesna ter so se morali kljub prepovedi zbrati na trgu in sosednem dvorišču. Da postaja VU s podobnimi ukrepi otročje malenkostna lahko priča več uniformirancev C. P., ki so govor tov. Gombača poslušali prav tako mirno in s prav takim zanimanjem kakor okoliški vaščani. In ta ali oni teh se je pri sebi nemara čudil, kako je mogoče navdušiti množico le s stvarno besedo, brez zmerjanj in psovk na račun nasprotnikov, kakor smo jih vajeni v Trstu ob plehkih demonstracijah šovinističnih golobradcev.

Tov. Gombač je predvsem opozoril na predlog zunanjih ministrov treh zapadnih držav, naj bi se Trst vrnil Italiji ter pojasnil, kakšnim namenom naj bi ta predlog služil sedaj, tik pred volitvami v Italiji. Apeliral je na poslušalce, naj se ne dado begati šovinistični propagandi, ker sta tu Beograd in Moskva, ki svojega ljudstva ne bosta zapustila. Za nas, je nadaljeval, je važno, da se pogovorimo v aktualnem vprašanju javne uprave TO-ja, ki je doslej skrbela morda za to, da so okoličanski kmetje pri gradnji novih cest in šetanju vojaških tankov utrpeli dokajšnjo škodo na svojih zemljiščih, nikakor pa ne za to, da bi jim bila ta škoda tudi povrnjena. Nekaj povsem preprostega, dokler bodo v občinskih in conskih svetih gospodje, ki sicer poznajo kruh in vedo, kaj je vino, a nimajo pojma o okopavanju njive in obdelavi trte. Gospodje, ki vedo za zahteve gospodarja, ki mu služijo, a se jim ne sanja o potrebah prebivalca, kateremu bi dejansko morali služiti. Čemu naj bi oni skrbeli za kraške vasi, kjer trpi prebivalstvo na pomanjkanju vode in nima razsvetljave, dokler lahko udobno sede v občinskem ali conskem svetu in takih nedostatkov sami ne občutijo. Povsem razumljivo je torej, da bo mali človek prišel do svojih pravic le tedaj, ko bo v teh upravnih telesih imel lastne nepristranske zastopnike, zastopnike iz najmočnejše organizacije, ki veže in druži vse napredno prebivalstvo Tržaškega ozemlja od početka njegovega obstoja. Sodelovanje SIAU v novem upravnem aparatu ne bo služilo le ekonomskim in gospodarskim koristim ljudstva, marveč tudi njegovim političnim težnjem in zlasti miru, kajti ni majhna zasluga sedanjega conskega sveta, da je s svojim enostranskim političnim delom največ pripomogel do sprožitve predloga o zopetni priključitvi Trsta k Italiji.

Poslušalci so z navdušenim pritrjevanjem nekajkrat prekinili tov. Gombača (ki je zatem govoril v italijanščini), ter sklenili, naj se VU odpošlje resolucija, ki v uvodu protestira proti prepovedi zborovanja ra prostem in zahteva vključitev predstavnikov OF v organe javne uprave.

PRIZOR Z VČERAJŠNJEGA ZBOROVANJA V NABREŽINI

Na Općinah

Popoldne pa je pred prebivalstvom openskega okraja spregovoril tov. dr. Jože Dekleva, ki se je, predno je prešel na glavni del referata, v katerem je ponovno izrazil odločno voljo nas vseh, da dobimo svoje predstavnike v upravnih organih, pomudil ob najnovejšem manevru imperialistov.

Na zborovanju je bila sprejeta tudi resolucija okupacijskim oblastem, v kateri prebivalci obsojajo postopanje okupacijskih oblasti in zahtevajo vključitev predstavnikov SIAU in OF v upravne organe, ker nihče razen njih ne more zastopati interesov večine prebivalstva, ker bi obratno pomenilo kršenje mirovne pogodbe.

Po zborovanju je bila pestra prireditev openskih pionirjev.

V nedeljo ob 15, se je na trgu v Boljuncu zbrala množica ljudi iz Boljunca, Doline, Boršta in ostalih vasi, da poudari zahtevo za vstop predstavnikov OF in SIAU v organe javne uprave. Spregovoril je tov. Grmek Alfonz-Izidor ter najprej očrtal neskren predlog o priključitvi Trsta k Italiji, ki služi samo kot propagandno sredstvo De Gasperijevi vladi za bodoče volitve 18. aprila. Nato je tov. Izidor obširno obrazložil vlogo raznih posvetovalnih organov, ki danes vedrijo in oblačijo pod zaščito angloameriške okupacijske oblasti. Označil je tudi škodo, ki jo trpi delavstvo in kmečko ljudstvo zaradi pristranosti angloameriških okupacijskih oblasti nasproti demokratičnim množicam in s tem v zvezi omenil ukaza 109 in 141. Posebej je poudaril krivice, ki jih prenaša slovensko ljudstvo na Tržaškem ozemlju, ki mu niso priznane niti najosnovnejše pravice pripadajoče vsakemu narodu. Tov. Grmek je nato še omenil vlogo osvobodilnih svetov v času osvobodilne borbe, označil Osvobodilno fronto kot vseljudsko slovensko organizacijo ter ožigosal Slovensko demokratično zvezo kot skupino prodancev in izdajalcev, ki je bila ustanovljena po naročilu okupatorjev. Na vse to pa odgovarja naše ljudstvo: samo predstavniki OF v okviru Slovensko-italijanske antifašistične unije so merodajni, da zastopajo slovensko ljudstvo v katerem koli upravnem organu na Tržaškem ozemlju. Ljudstvo je izvajanja tov. Grmeka sprejelo z navdušenjem in odobravanjem.

Nato je tov. Montania prečital resolucijo, ki nosi preko 1500 podpisov in v kateri se zahteva udeležba predstavnikov OF v javnih upravnih organih.

To resolucijo je včeraj odneslo namestniku conskega komisarja deset delegatov raznih vasi okraja Doline, ki pa jih ni hotel sprejeti, temveč je delegacijo njegova tajnica poslala k vojaškemu guvernerju v Miljah. Ista delegacija pa je odnesla tudi posebno resolucijo, ki nosi preko 164 podpisov in v kateri se protestira proti aretaciji tovarišev Žerjala Milana in Rudolfa ter Mavra Karmela, ki so jih aretirali zaradi izzivanj ustašev pretekli petek; ljudstvo zahteva, da jih takoj izpustijo iz zaporov.

Tiskovna konferenca Stanoja Simiča

BEOGRAD, 22. (ATI) — Jugoslovanski zunanji minister Stanoje Simič je danes na tiskovni konferenci izjavil med drugim:

«Opazili ste, da je tisk zapadnih držav v zadnjem času razvil veliko propagandno kampanjo proti Jugoslaviji, češ da naša republika nima miroljubnih namenov do Italije. Izmislili s si v ta namen celo vrsto izredno fantastičnih novic, kakor na primer zgraditev nekakšnih mest v bližini italijanske meje, naprav za spuščanje raket V 1, V 2, ki naj bi dosegle razdaljo 500 do 1500 km za bombardiranje italijanskih mest. Dalje so razširili vesti, na podlagi katerih naj bi Jugoslavija imela namen organizirati napad na Trst in da ima pripravljenih za napad na Italijo 28 brigad pehote ter 9 topniških skupin. Nekateri gredo še bolj daleč in si izmišljajo vesti o nekakšnem mrzličnem delovanju jugoslovanskih podmornic v Jadranskem morju in o graditvi opozicije za podmornice ob jugoslovanski obali. Hkrati obrekujejo Jugoslavijo in trdijo, da Jugoslavija zbira vojaštvo ob meji med Tržaškim ozemljem in Jugoslavijo, med tem ko so v Rimu raztrosili na tisoče letakov o mobilizaciji z Jugoslaviji in o vojaških koncentracijah ob meji Tržaškega ozemlja.

Ni težko uganiti namena te kampanje. Njeni inspiratorji skušajo tik pred volitvami podpreti reakcionarne kroge v borbi proti italijanskim demokratičnim silam, ki želijo sodelovanja z jugoslovansko republiko. Mednarodni reakcionarni krogi pod vodstvom Američanov delajo to, ker vedo, da vsak korak za zbližanje med jugoslovanskimi in italijanskim narodom spravlja v nevarnost položaj reakcionarjev, ki skušajo uresničiti svoje načrte in vplivati na izid volitev.

Mi pa smo prepričani, da je italijansko ljudstvo dovolj zrelo in vidi namene te kampanje in da vse te klevete ne bodo dosegle namena, pač pa bodo padle na tiste, ki jih širijo. Naši narodi, ki so se posvetili skupnemu delu za obnovo svoje domovine in svoje države, hočejo v prvi vrsti uresničiti veliko delo gospodarske obnove in utrditve miru ter delajo na tem, da odstranijo vse ovire, ki se postavljajo za utrditev miru med narodi.

Tem klevetam postavljajo nasproti svoje napore, ki stremijo za tem, da pride do dobrih prijateljskih odnosov v prvi vrsti s sosednimi državami.

Jugoslovansko ljudstvo bo ostalo vedno zvesto načelom demokratičnega mirnega politike, to je načelom dobrih odnosov s sosedi in z miroljubnimi narodi. Zato kaže jugoslovansko ljudstvo do italijanskega ljudstva vso dobro voljo in hoče uvesti boljše odnose z novo Italijo, osvobojeno fašizma, in to v interesu obeh držav in miru.

Toda te dni je bil napravljen korak, ki lahko ima še hujše posledice za bodoči razvoj odnosov med jugoslovansko in italijansko republiko, tudi hujše od omenjene kampanje, ki jo je organiziral zapadni blok. Gre za predlog ameriške, angleške in francoske vlade sovjetski vladi za revizijo mirovne pogodbe z Italijo, s katero je bilo ustvarjeno svobodno tržaško ozemlje.

Ni dvoma, da je to v zvezi z italijanskimi volitvami in da se želi vplivati na slabo obveščene volivce. Toda to se dela v veliko škodo italijanskega ljudstva, ker se s to dejanjem podpirajo elementi, ki so že enkrat povzročili, da je država doživela katastrofo.

Vi veste, da je bila Jugoslavija nesprotna internacionalizaciji Trsta. Na pariški konferenci je opozarila, da bi znal internacionalizirani Trst služiti kot sporna točka med narodi, ki živijo ob Jadranu. Jugoslavija pa je kljub temu sprejela to rešitev, ki je bila nato vključena v mirovno pogodbo. Jugoslovanska vlada je vedno smatrala, da bi bilo bolje, da bi se tržaško vprašanje rešilo z dogovorom med Italijo in Jugoslavijo. Vi veste, da je prišlo do razgovorov med maršalom Titom in bivšim podpredsednikom italijanske vlade Togliattijem. Zaključki teh razgovorov so pokazali, da obstoja med obema državama osnova za sprejemljivo in sporazumno rešitev tržaškega vprašanja. Kljub omenjenim okolnostim je jugoslovanska vlada še vedno globoko prepričana, da je mogoče preprečiti poslabšanje položaja, in da je tudi možno doseči izboljšanje v odnosih med obema državama, če bosta obe vladi započeli to delo z zadostnim pogumom in zadostno odločnostjo upoštevajoč samo interese svojih narodov in miru.

Kar se tiče tržaškega vprašanja, je jugoslovanska vlada še vedno pripravljena iskati sporazumno rešitev v duhu razgovorov med maršalom Titom in Togliattijem. Jugoslavija je pripravljena iskati prijateljsko rešitev o vseh drugih vprašanjih, ker ni imela in nima niti danes napadalnih namenov proti Italiji in tudi ne proti Tržaškemu ozemlju.

Če ima vlada italijanske republike iste namene, se bodo lahko ustvarili pogoji za varnost in prijateljstvo med obema državama.

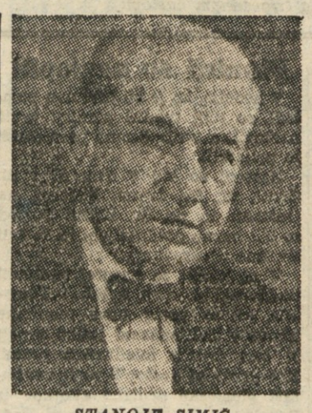

STANOJE SIMIČ, minister za zunanje zadeve FLRJ

KOMENTARJI TRISTRANSKE IZJAVE V ITALIJI

Le s tujim hočejo barantati

Italija pa naj bi za lepe oči Trumana, Bevina in Bidaulta prekinila odnose z vzhodnimi državami - Pacciardi hoče odložiti volitve zaradi stavke tiskarjev

(Od našega posebnega dopisnika)

RIM, 22. — Iz Torina poročajo, da se je francoski zunanji minister Bidault sestal danes v Ivreji z De Gasperijem, kjer sta sprejela zastopnike tiska. De Gasperi se je Bidaultu zahvalil za sporočilo, ki ga je prinesel glede Trsta, kmalu nato pa so novinarji zvedeli, da je poslala italijanska vlada v London, Pariz in Washington noto, v kateri je izrazila svoje zadovoljstvo za tristransko izjavo.

De Gasperijevo izjavo in noto so komentirali rimski diplomatični krogi kot prvi izraz uradnega pristanka Italije na angleško-francosko-ameriško potezo, to je pristanka k sovražnemu paktu, ki so ga tri zapadne velesile hotele napraviti proti Jugoslaviji s tem, da so predlagale revizijo važnega določila mirovne pogodbe, ne da bi jo bile preje interpelirale in čeprav je direktna podpisnica te pogodbe.

Na Bidaultovo pripombo, da je priključitev Trsta Italiji edina možna rešitev tržaškega vprašanja in da odgovarja pravici, isti krogi pripominjajo, da so bile ravno zapadne velesile one, ki so otežkočile položaj Tržaškega ozemlja s tem, da so s sokrivdo Sforze in De Gasperija onemogočile obnovitev trgovine med Italijo in Jugoslavijo, med Trstom in Jugoslavijo, kakor tudi med vzhodnimi evropskimi državami.

Tudi na včerajšnjih političnih zborovanjih je bilo tržaško vprašanje na dnevnem redu. V Ragusi je Togliatti izjavil: «Zapadne tri velesile so vedno v tej ali oni obliki zatrjevale, da so zahtevale, naj bi Trst pripadal Italiji, toda istočasno so storile vse, da Italija ni mogla priti do Trsta. Tako so z vsemi sredstvi onemogočile, da bi zavzela Italija edino pravilno pot in sicer, da bi se sporazumela za mirno sodelovanje tako z Jugoslavijo, kakor tudi z ostalimi vzhodnimi državami, v prvi vrsti s Sovjetsko zvezo. Zapadne velesile pa so s pomočjo jezuitske in vijugaste politike storile vse mogoče — tako je nadaljeval Togliatti — da bi ostal Trst kot živ ogorek med Italijo in Jugoslavijo, ki naj bi služil za to, da bi velesile sejale med obema državama razdor in provocirale med njima stalne spore. Tudi danes so se zapadne velesile poslužile položaja, ki so ga ustvarile same in poskusile so potegniti Italijo proti volji italijanskega naroda v vojni blok proti državam vzhodne Evrope. Zato ni tudi Trst zanje nič drugega kot sredstvo in pretveza, da uporabijo Italijo v svoji zločinski igri, ko pripravljajo novo evropsko in svetovno vojno, kot navadno šahovsko figuro.

Togliatti je nato opozoril Bidaulta na vprašanje Brige in Tende, Anglijo na vprašanje italijanskih kolonij, glede ZDA pa je omenil, če bi one resnično hotele spremeniti mirovno pogodbo, bi lahko predlagale ukinitev onega člena mirovne pogodbe, na podlagi katerega se je morala Italija odpovedati povračilu stroškov za zasedbo, rekvizicije, vojno škodo itd., ki so jih ZDA ostale Italiji dolžne. V tem oziru, tako je nadaljeval Togliatti gre za svoto, ki prekaša najmanj desetkrat vrednost onih dobrin, ki so jih ZDA dale Italiji kot «pomoč». Vsi ti zgledi dokazujejo, da zapadne velesile pri rešitvi tržaškega vprašanja nikakor ne mislijo ugoditi Italiji. Že v preteklosti so onemogočile edino pobudo, ki je bila sposobna rešiti v korist obeh sosednih narodov tržaško vprašanje in sicer ob priliki potovanja tajnika italijanske komunistične stranke v Beograd.

Togliatti je zastavil vprašanje, kaj je pomenilo tedaj, ko so velesile onemogočile sporazum med Italijo in Jugoslavijo in ostalimi vzhodnimi državami in kaj naj pomeni sedaj, da istočasno izjavljajo, da bi moral Trst pripadati zopet Italiji. Če ima vse to smisel, potem je samo ta: Pozvati Italijo, da prekine svoje zveze z Jugoslavijo in vzhodnimi državami in da se pripravi proti njim na vojno zaradi lepih oči Trumana, Bevina in Bidaulta. Preveč udobno in precej zločinsko postopanje od strani zapodnih velesil!

Po vsej Italiji se nadaljuje stavka tiskarskih stavcev, ki so jo povzročili lastniki tiskarn s svojo nepopustljivostjo proti zahtevam stavcev za nekatera mezdna izboljšanja. Za rešitev spora se je zanimal vladni podpredsednik Pacciardi, ki je grozil z odložitvijo političnih volitev, če stavci ne bodo prenehali s stavko. To najnovejše vladno izsiljevanje je predmet razprave sindikalnih organizacij.

E. MILIČ

Le Mussolinijevega vstanjenja jim še niso obljubili

Komentar moskovskega radia glede trojnega predloga - Hinavski odgovor grofa Sforze na noto

WASHINGTON, 22. — Reakcionarni krogi v ZDA, Angliji in Franciji skušajo v zvezi s predlogom o priključitvi Trsta k Italiji prikazati, da gre za velikodušnost imperialističnih držav, njihov tisk pa ne more v svojih komentarjih prikriti pravega namena tega predloga, ki je ta, da se razkrajajočemu se vplivu De Gasperijeve ameriške stranke da nova injekcija tik pred volitvami. *In to nekateri listi kar odkrito priznavajo.*

Značilne so na primer izjave laburističnega poslanca Thomasa, ki je s tem v zvezi izjavil: «Moramo jasno izjaviti, da ne moremo sprejeti vrnitve Italiji njenih bivših kolonij v obliki varuštva».

Pariški «Humanité» piše, da se je Bidault, ki ne zna braniti interesov lastne države, odpovedal Porurju in ne najde nič boljšega nego to, da se zanima za zadeve, ki se tičejo Italije in Jugoslavije.

Londonski «Daily Worker» piše, da se britanska vlada na vse načine trudi, da bi v Italiji znagala reakcija. Najprej so Italijanom žugali, da jih bodo izstradali in da bo Amerika vojaško posegla, če bodo volili za ljudsko fronto. Edina stvar, piše «Daily Worker», ki je *Angleži in Američani še niso obljubili, je zopetno vstajenje Mussolinija.*

Vsak pameten italijanski državljan, nadaljuje list, pa lahko vidi, da so možna samo neposredna pogajanja z Jugoslavijo, na kar je Jugoslavija bila vedno pripravljena.

Češkoslovaški tisk na kratko komentira novi predlog in ga v splošno obsoja. «Lidova Demokracie» piše: «Ta sklep je izzivanje proti Sovjetski zvezi in kršitev besede dane Združenim narodom. «Narodni Osvobození» poroča o zadevi pod naslovom: «Ameriško izzivanje, ki ima namen vplivati na italijanske volitve». «Rude pravo» nazivа Bidaultovo izjavo kot poizkus vmešavanja v italijanske volitve, da bi onemogočil zmago levice.

Moskovski radio komentira, da je glavni namen angleško-francosko-ameriške izjave glede Trsta izvajati pritisk na italijanske volivce in jih prisiliti, da bi 18. aprila volili za reakcionarne stranke, ki so agenti ameriškega imperializma. Tega predloga torej ni nikakor narekovala skrb za interese italijanskega ljudstva.

Francoski komunistični voditelj Duclos je izjavil, da predstavlja predlog glede Trsta vmešavanje v italijansko volivno kampanjo in izzivanje vojnih hujskačev.

Beograjska «Borba» obsoja, da niso predloga sporočili vsem podpisnikom pogodbe, posebno Jugoslaviji (poslali so ji samo prepis) in poudarja, da spada ta v vrsto imperialističnih spletk proti organizaciji Združenih narodov. Bidaultov govor je potrdil dejstvo, da je ta predlog navadna ameriška poteza, ki ima namen podpreti italijanske reakcionarje, ker se ameriški imperialisti čutijo, da je njihova pozicija ogrožena.

«Borba» se nato sklicuje na Togliattijeve izjave v novembru 1946, ko je bila Jugoslavija pripravljena pogajati se z Italijo glede Trsta, pod pogojem, da Trst dobi res demokratično ustavo, ki naj Tržačanom omogoči upravljati mesto in ozemlje po demokratičnih načelih. Takrat je italijanski poslanik v Washingtonu izjavil, da je jugoslovanski predlog nesprejemljiv, glasilo Bidaultove stranke «Aube» pa se je takrat izreklo proti vsakemu neposrednemu dogovoru med Italijo in Jugoslavijo. Sedanji račun imperialistov s Trstom je jasen. Za Italijane pomeni: «Volite za De Gasperija! to je za nas, in dobili boste Trst». Ameriški imperialisti upajo, da bodo tako poceni kupili Italijo in Trst. Zato ni dvoma, da bo italijansko ljudstvo znalo odgovoriti, kakor je treba.

Italijanski odgovor

Italijansko zunanje ministrstvo sporoča, da je italijanska vlada v svojem odgovoru na predlog glede Trsta sporočila, da je pripravljena sodelovati s francosko, angleško in ameriško vlado, kakor tudi s sovjetsko vlado pri sestavi protokola, ki naj bi se predložil Varnostnemu svetu. Nota pa hinavsko pristavlja, da predstavlja predlog zapadnih držav jamstvo za mir in doprinos k sodelovanju z Jugoslavijo. Zunanji minister Sforza je v zvezi s tem govoril o «italijanskih» krajih, ki da so pod režimom in suverenostjo, ki nista «italijanski». Napadal je nato jugoslovansko upravo na področju B in nesramno pripomnil, «da so do sedaj molčali samo iz ljubezni do miru in v upanju, da se bodo stvari spremenile». «Rad bi nadaljeval, je še dodal, toda tega ne želim, ker gledam v bodočnost in želim miru s sosedi».

250 gr. kruha tedensko v ameriški coni Avstrije

DUNAJ, 22. — 1. aprila bodo na ameriškem področju v Avstriji občutno znižali obroke kruha zaradi pomanjkanja moke. Potrošniki bodo dobivali po 250 gramov črnega kruha tedensko. V ostalih področjih Dunaja bo obrok kruha ostal neizpremenjen v višini 1800 gramov tedensko.

Napori slovanskih narodov za zgraditev stavbe miru

Izjave zunanjega ministra ČSR o vprašanju Trsta

PRAGA, 22. — Novi češkoslovaški zunanji minister Vladimir Clementis je v nedeljo izjavil, da smatra podporo, ki jo dajejo nemškemu revizionizmu, kot najbolj nevaren pojav «splošnega revizionizma zapadnih držav». Bidaultovo izjavo o Trstu je označil kot najbolj značilno za mednarodni položaj. Že od časa mirovne konference v Parizu je dejal Clementis, vidimo dnevno, kako skušajo zapadne države pod vodstvom ZDA izvesti revizijo rezultatov zadnje vojne. Predvsem skušajo revidirati položaj onih držav, ki so bile prve žrtve fašizma in okupirane. Clementis je pripomnil, da to postopanje še bolj krepi razvoj naprednih sil v svetu in pripomnil, da je izjava o Trstu volivni manever, ki hoče pomagati italijanskim reakcionarjem v njihovi kampanji proti ljudski fronti. «Ne moremo še podrobno analizirati izjave o Trstu, vendar pa moramo že sedaj protestirati najodločneje proti tej izjavi, ki uničuje pogodbo in sprejete obveznosti ter daje povod za nemire na itak tako občutljivem področju.»

Clementis je nato izjavil, da tudi novo ameriško stališče glede Palestine potrjuje politiko, ki jo ZDA že dolgo časa dejansko vodijo.

Končno je pripomnil, da vsi napori slovanskih narodov za zgraditev stavbe miru ne morejo ostati brez vpliva na razvoj v svetu, ki mora po želji miroljubnega človeštva iti končno po poti sodelovanja in utrditve miru.

Notranji minister Nosek je na nekem zborovanju izjavil, da bodo po novem volivnem zakonu izključeni od volitev kolaboracionisti in pripomnil, da bodo te volitve bolj demokratične in svobodne kakor prejšnje. Glede mednarodnega položaja je Nosek izjavil, da ne verjame v novo vojno.

Eksplozija v Raši delo teroristov

BEOGRAD, 22. — *Jugoslovansko zvezno ministrstvo za notranje zadeve poroča: «Kakor znano, je 14. t. m. nastala v premogovniku Raši in sicer v rovu v Podlabinu velika nesreča. Poleg drugih ukrepov, ki jih je zvezna vlada podvzela na kraju nezgode, so organi notranjega ministrstva izvedli preiskavo, da bi odkrili prave vzroke navedene eksplozije. Po podatkih preiskave so nespodbitno ugotovili, da je eksplozijo povzročila skupina teroristov v trenutku, ko so bili rudarji na delu. Enega od treh članov te skupine, in sicer Josipa Faraone, ki je 17. t. m. poskušal pobegniti iz Jugoslavije v Italijo, so jugoslovanski obmejni strażarji ustrelili na državni meji. Iz listin, ki so jih našli pri imenovanem, je razvidno, da so izvršili zločinci atentat po naročilih, ki so jih prejeli iz inozemstva. Preiskava se nadaljuje.*

Velika volivna udeležba v Sloveniji

LJUBLJANA, 22. — V nedeljo so bile po vsej Sloveniji volitve okrajnih odborov. V številnih krajih je že v dopoldanski uri volilo 100% volivcev. V Šešani, Gabrovici, Ležečah, Gradišču, Dutovljah je že ob osmih zjutraj volilo 100% volivcev.

Tudi v goriškem okraju je bila udeležba izredno velika. Večer pred volitvami so na gričih prižgali kresove.

PRAGA. — Danes je prispela v Prago poljska delegacija pod vodstvom trgovinskega ministra Minca na zasedanje sveta za poljsko-češkoslovaško gospodarsko sodelovanje.

25 km pred Atenami napada grška demokratična vojska

Osvoboditev več vasi - Monarhofašisti uporabljajo strupene pline - Atenska vlada kliče Ameriko na pomoč in pripravlja nova izzivanja

ATENE, 22. — Radio «Svobodna Grčija» poroča, da je demokratična vojska osvobodila vasi Kalokastro, Terpino in Pazarudi v srednji Makedoniji. Demokratična vojska je napadla monarhofašiste tudi na cesti Manita-Stratoniki in jih nagnala.

Na Peleponezu so demokratične edinice zavzele sovražne položaje Zemioglavio, Klajvna in Kastanja. Napadle so tudi monarhofašistične postojanke pri Agios Stefanos in Sarandaphis. Isti radio poroča, da so v teku bitke z monarhofašisti 25 km od Aten na južnih pobočjih gore Parnas.

Na področju Kastoria-Nestori so monarhofašistične čete 15. marca, kakor poroča radio «Svobodna Grčija», uporabile strupene pline. Radio pripominja, da so za to barbarstvo odgovorni ameriški častniki, ki vodijo čete grške vlade. Grško poslaništvo v Parizu pa je seveda te vesti zanikalo, češ da se v Grčiji ne izdelujejo strupeni plini, Američani pa se jih niso poslu ževali.

Kakor poroča «Telepress» pa so v ZDA prejeli nujen poziv atenske vlade, naj pošljejo takoj vojaštvo v Grčijo in to če ne drugače v okrilju Združenih narodov. S tem v zvezi poročajo, da v ZDA pripravljajo poseben kontingent ameriških Grkov, ki so v vojni služili v ameriški vojski, in ga držijo pripravljenega za eventuelni odhod v Grčijo. Z druge strani poročajo, da monarhofašisti, ki jim je dal poguma Trumanov govor, pripravljajo nevarne zapletljaje, ameriške agencije pa so razširile predlog, ki naj bi ga dala grška vlada balkanski komisiji, naj bi zaprli meje z Albanijo, Jugoslavijo in Bolgarijo in naj bi ameriške, britanske, francoske, kitajske in braziliske «oboružene straže» nadzorovale te meje.

Incident nad Botačem

TRST, 22. — *Naš dopisnik je na licu mesta izvedel, da je včeraj približno ob 17 uri patrola narodne zaščite srečala patrolo civilne policije nad Botačem ob železniški progi približno 100 metrov vzhodno od Morganove linije, t. j. na področju, ki je nesumljivo pod upravo jugoslovanske armade. Patrola narodne zaščite je zaukazala civilni policiji, da se ustavi, torej ravno v tem trenutku je prišel vlak, kar je patrola civilne policije izkoristila za umik. Patrola narodne zaščite je ponovno pozvala civilno policijo naj se ustavi, ker pa se ta ni hotela ustaviti, je ustrelila nekoliko strelov proti patroli civilne policije. Civilna policija je odgovorila s streli. Naš dopisnik ni mogel izvedeti, ali je bil kdo od patrole narodne zaščite ranjen.*

Poročilo urada za obveščanje javnosti anglo-ameriške vojaške uprave pa trdi, da se je incident dogodil na anglo-ameriškem področju pri Dragi in da je patrola narodne zaščite streljala z jugoslovanskega področja ter da je bil en član patrole civilne policije ranjen.

Manifestacija solidarnosti

Delavci tržaškega arzenala so delali eno uro za stavkajoče v konopljarni

Delavci tržaškega arzenala so z enournim delom za stavkajoče v konopljarni zbrali 39.220 lir.

Ta akcija je najlepši izraz delavske solidarnosti in simpatij s stavkajočimi v konopljarni, ki so odločno branili svoje in pravice vsega delavstva z borbo proti odpustom, z borbo za preklic ukaza 109, za dejansko zaporo odpustov. Ta manifestacija solidarnosti delavstva v arzenalu, pa je tudi najlepši dokaz odločnosti in volje, da se na vsak način izvojuje ustavitev odpustov.

Destradi govoril v pivovarni Dreher

Po zmagi delavstva

Včeraj med opoldanskim odmorom je v pivovarni Dreher govoril v obratni menzi vsemu delavstvu tovariš Destradi, ki je še enkrat podčrtal pomen poslednje zmage delavstva podjetja, katero je v obrambi pravice zborovanja stopilo v stavko in prekrižalo namero gospodarjev, da ga oropajo te pravice. V toku nadaljnjega izvajanja je tovariš Destradi jasno očrtal povezanost industrijcev z nosilci Marshallovega plana, katerega uresničitev pomeni konec naše industrije, nakar se je pomudil ob zadnjem manevru imperialistov, «vrnitev Trsta Italiji», s katerim poskušajo v svojih vojnohujskaških namerah slabiti italijansko ljudsko fronto z reševanjem demokristjanov pred večjim volivnim porazom, ter tako še zaostriti sedanje odnose z deželami ljudskih demokracij s Sovjetsko zvezo na čelu.

ASIZZ se je spomnila umrlega antifašističnega borca

V soboto popoldne je delegacija ASIZZ z Grete položila na grobu pokojnega Furlana Alojzija ob priliki druge obletnice smrti venec.

Furlan Alojz, star antifašistični borec, je umrl 21. marca 1946. Nekaj dni pred smrtjo pa je bil aretiran s strani civilne policije.

Tako se je ASIZZ poklonila spominu vrlega borca za svobodo, antifašista od svojih mladih let, ko se je pod fašizmom neustrašeno boril za pravice trpečih ter je moral v cvetu 41 let zapustiti svojo ženo ter dva otroka in tudi sotovariše, s katerimi se je vneto boril za svobodo demokratičnega ljudstva.

ASIZZ iz Plavij povabila žene Milj na svojo prireditev

Antifašistična slovensko-italijanska zveza žena je povabila demokratične žene Milj na proslavo, ki so jo priredile žene domačinke. Prireditve se je udeležilo veliko število žena, ki so z zanimanjem sledile dobro izvedenemu programu. Da je prireditev tako dobro uspela, gre prav posebna hvala ženam in pionirjem, ki so z raznimi točkami razvedrili in zabavali navzoče.

Prisotne so na tej prireditvi razpravljale tudi o vprašanju sodelovanja žene v javni upravi.

PROSVETNA DRUŠTVA

Prosvetno društvo VOM skicuje danes ob 20.30 članski sestanek v društvenih prostorih. Vabljeni vsi!

TRŽAŠKI DNEVNIK

ZBOROVANJE ZAM V KINU IDEALE

Mladina vsega sveta se bo združena borila proti načrtom vojnih hujskačev

Prvomajska manifestacija bo dokazala vsemu svetu, da je tržaška mladina trdno odločena braniti mir in enotnost svojih vrst

V nedeljo zjutraj je bilo v kinu Ideale veliko mladinsko zborovanje v počastitev pričetka svetovnega mladinskega tedna v Trstu. Mladina je napolnila dvorano do zadnjega kotička, pa tudi starejših ljudi je bilo precej, saj vemo dobro, da gledajo vsi z zaupanjem v našo mladino in da hočejo tudi oni skupno z mladino proslavljati svetovni mladinski teden, ki ga lahko imenujemo teden praznika in borbe milijonov mladine vsega sveta. Prav v tem tednu se bo vsa napredna mladina še tesneje povezala v svoji svetovni zvezi demokratične mladine in utrdila medsebojne vezi prijateljstva. Tržaška mladina se je hrabro borila za časa osvobodilne borbe in tudi po končani vojni z vsemi ostalimi demokratičnimi mladinci, združena v svetovni zvezi demokratične mladine, ki šteje danes že 50 milijonov članov, da bi zagotovila svetu mir in svobodo. Prav tako pa se bo tržaška mladina še naprej borila, da se ohrani v svetu mir, proti imperialistom, ki vidijo v novi vojni edino rešitev svoji politiki.

Na zborovanju sta govorila tov. Pescatori v italijanščini in tov. Blažina v slovenščini. Poudarila sta borbo slovenske in italijanske mladine proti nakanem tukajšnjih odgovornih oblasti, ki hočejo z raznimi ukazi in okrožnicami onemogočiti mladim delavcem, kmetom in dijakom boljše življenje.

V tej borbi pomeni načrt zveze antifašistične mladine edino uresničitev teženj in pravic vse demokratične mladine, pomeni uresničitev nacionalne enakopravnosti in nadaljevanje borbe za izboljšanje delovnih pogojev mladih delavcev, za odpravo brezposelnosti, za pravice kmečke mladine, za demokratizacijo šol, za vstop absolventov tehničnih šol na univerzo, skratka za uresničitev vseh mladinskih pravic, ki bodo dale možnost vsakemu sposobnemu mladincu in mladinki, da razvije svoje zmožnosti in tako koristi narodu in družbi. Mladina hoče biti najaktivnejši del prebivalstva v borbi proti nakanam ameriškega imperializma.

Mladina bo zato še bolj okrepila borbo za mir, zato bo še bolj utrdila svojo organizacijo in bratstvo med slovensko in italijansko mladino. V to borbo bo pritegnila še vse one mladince, ki so danes iz raznih vzrokov še v vrstah drugih mladinskih organizacij.

Prav posebno pa bo še pospešila priprave za praznovanje 1. maja, ko bodo tržaške ljudske množice pokazale svojo voljo, da hočejo živeti v miru in bratstvu. Pokazala bo na ta dan s svojim fizkulturnim nastopom, da bo stala vedno na čelu v borbi za demokratične pravice vsega ljudstva. Tukajšnji reakcionarni krogi in prav tako imperialisti, se bojijo te prvomajske manifestacije, zato pa je dolžnost vsakega demokratičnega mladinca, da se udeleži prvomajskega nastopa in tako pokaže svetu, kakšna je moč tržaških demokratičnih množic.

Delovne mladine ne bodo plašili tovarnarji

Včeraj opoldne so imeli mladinci v Tovarni strojev, v ladjedelnicah pri Sv. Roku in pri Sv. Marku protestna zborovanja. Na teh so govorniki in predstavniki tovarniškega odbora bičali zadržanje industrijcev, ker so prepovedali mladim delavcem, da bi izdelovali v tovarnah dela, ki naj bi jih razstavili na razstavi delovne mladine. Ravnateljstvu so dali odlok, da morajo do jutri odločiti, ali bodo dovolili, ali bodo ugodili njihovim zahtevam. Če v jutrišnjem dnevu ne bo nobenega odgovora, bodo mladinci s pomočjo starejših tovarišev začeli s pripravljalni deli za razstavo.

Računski stroj so odnesli

V nedeljo je Cagli Josip iz ulice Brunner 7 javil kriminalnemu oddelku civilne policije, da so 20. t. m. zvečer neznanci s ponarejenimi ključi vdrli v njegov urad, ki je v pritličju, v isti hiši, kjer on stanuje. Pri tem so mu tatovi odnesli računski stroj znamke Everest.

Podjetnik Panfilli zopet pred sodiščem

Gospod Josip Panfili, lastnik gradbenega podjetja, ki je bil zapleten pred časom v afero urada za javna dela in se je zaradi tega moral zagovarjati pred višjim zavezniškim sodiščem, od katerega je bil obsojen pogojno na eno leto ječe in na plačilo 1 milijona in pol lir globe, se je zopet danes znašel pred novim zavezniškim vojaškim sodiščem. Sodišču je predsedoval major Mc Colm.

Tokrat se je moral Panfili zagovarjati, ker je posedoval orožje, za katerega ni imel oblastvenega dovoljenja. Že med preiskavo, ki so mu jo napravili, ko so ga aretirali zaradi škandala za javna dela, mu je policija našla dva samokresa. Njegov zagovornik odvetnik Poillucci je na razpravi branil obtoženca s tem, da je Panfili pogostoma dobival grozilna pisma in da je zaradi tega moral pojačati svojo osebno varnost. Zagovornik je zato predlagal, naj sodišče oprosti obtoženca, ker dejanje, katerega je obtožen Panfili, ni kaznivo. Major Mc Colm je pristal na odvetnikove predloge in izjavil, da je prepričan o tem, da podjetnik ni imel temnih namenov in je zaradi tega obtoženca oprostil.

Delavci podjetja Sbochelli stopili v stavko

V obrambi pred izkoriščanjem za izplačilo svojega zaslužka

Podjetnik že več kot mesec dni ni izplačal delavstvu plač

Potem ko podjetnik Sbocchelli kljub protestom delavstva in zahtevi enotnih sindikatov, naj se zapre podjetje, če podjetnik v štirinajstih dneh ne izplača delavstvu zaostalih mezd, jim mezde še ni izplačal in so včeraj delavci imenovanega podjetja stopili v stavko.

Poročali smo že, da je podjetniku mestni izterjevalni urad pred časom zaplenil kamion, ker ni mogel poravnati nekih terjatev. Enotni sindikati so nekaj dni dali lastniku ultimat (o tem so bili obveščeni tudi kompetentni uradi), da zahtevajo izplačilo zaostalih mezd, ker bo sicer podjetje v zaščito delavskih interesov postavljeno pod sekvester. Do takrat je namreč podjetnik, izgovarjajoč se, da nima denarja, delavstvu dodeljeval le akontacije, obljubljajoč izplačilo v bližnji prihodnosti.

Delavstvo je sicer razumelo, da je tudi Sbocchelli na nek način žrtev imperialistov, ki v svojih namerah ne podeljujejo nikakih podpor tukajšnjim industrijam, da bi tako preje ustvarili iz Trsta vojno oporišče, toda, ker podjetnik kljub pozivom ni zadeve rešil, so segli po zadnjem sredstvu z napovedjo stavke.

Prepričani smo, da bodo borbeni in enotni v najkrajšem času izvojevali vse, kar jim pripada.

1. maj se naglo približuje

in mladinci se vestno pripravljajo za proslavitev tega največjega praznika vsega delovnega ljudstva. Se nekaj popravkov in gibi rok bodo izpopolnjeni. Se mesec dni vežbanja in mladina bo pokazala sadove svojega dela na telovadnem nastopu.

KOLEDAR

Torek 23. marca
Viktorijan, Breza
Sonce vzhaja ob 6.01, zahaja ob 18.20. Dolžina dneva 12.19. Luna vzhaja ob 16.19, zahaja ob 5.38.

Jutri 24. marca
Gabrijel, Jaro

Spominski dnevi

1824 je umrl Henri Beyle Stendhal, francoski romanopisec. Rodil se je 22. 1. 1783.

PRESKRBA

Dvig nakazil za milo. Zdravniki, babice, bolničarke kakor vse tvrdke in družbe, ki imajo pravico do dodatka mila, naj dvignejo nakazilo v ul. Genova 7 med 8.30 in 12.

2 kg bele moke bodo začeli deliti danes na odrezke 25 in 26 živilske nakaznice. Opozarjamo, da se deli 1 kg moke redne delitve in 1 kg izredne delitve za velikonoč. Cena v mestu 33, v podeželju 35 lir za kg.

ENOTNI SINDIKATI

Zveza pomorščakov in pristaniških delavcev. Danes 23. t. m. ob 18 seja upravnega odbora.

Izlet k Belopeškim jezerom. Pekovska zveza priredi za veliko noč izlet k Belopeškim jezerom. Odhod ob 6. Cena izleta je 1.100 lir. Zaradi omejenega števila izletnikov, vabimo prizadete, da se čimpreje prijavijo na sedežu v ul. Imbriani 5 soba št. 16.

Poziv pekom. Sportni odsek sprejema prijave za nogometno tekmo med poročenimi in samskimi peki. Informacije daje tajništvo.

Zveza javnih in občinskih nameščencev. V sredo 24. t. m. ob 15.30 bo seja upravnega odbora v ul. Zonta št. 2.

Zveza pekovskih nameščencev. Danes ob 17 seja upravnega odbora.

KOMISIJA ZA ZADRUGE. Danes ob 19.30 bodo imeli sestanek vsi referenti za zadruge, ki so člani tovarniških odborov ali pa zaupniki in odgovorni ali pri razpečevanju živil v podjetjih.

POLITIČNO-SOCIALNI REFERENTI glavnih odborov vseh strok imajo v petek 26. t. m. ob 18 sestanek na sedežu v ul. Imbriani 5.

KINO

KINO OB MORJU. 15.30: «Križarka Varjag». Eden najboljših sovjetskih filmov.

SUPERCINEMA. 15.00: «Kri in borba», T. Power, R. Hayworth.

ARMONIA. 15.30: «Buffalo Bill», R. Arlen.

ODEON. 15.30: «Pod havajskim nebom», Bobby Bren.

ITALIA. 16.00: «Ne izdaj me z menoj», Greta Garbo.

GARIBALDI. 15.30: «Bilo je na 5. cesti», Gale Storm.

FILODRAMMATICO. 16.00: «Nepotrpežljiva leta», J. Arthur, L. Boerman.

SAVONA. 16.00: «Strahovanje na Zapadu», James Cagney.

FENICE. 15.30: «Singapur», Ava Gardner, Fred Mc. Murray.

MASSIMO. 14.30: Pastoralna simfonija», Michel Morgan.

IDEALE. 16.00: «Ženski strah», F. Tone.

IMPERO. 16.00: «Ni časa čakati», Rosalind Russel.

CENTRALE. 15.00: «Dvolični obrazi». Bruce Cabot.

NOVO CINE. 16.00: «Maščevanje», M. Lockwood.

ALABARDA. 14.00: «Kalkuta», A. Ladd. Gait Russel.

Mladinci in pionirji,
kupujte časopis «GLAS MLADIH» s stalno prilogo «Mihec in Jakec».
MLADINCI, PIONIRJI!
Kupujte, čitajte, širite
«GLAS MLADIH»!

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

Danes 23. marca ob 15: Ivan Cankar: «KRALJ NA BETAJNOVI». Gostovanje v gledališču Santa Chiara v Kopru. Predstava za nameščence in dijake.

Začetek točno ob 15 po koprskem času.

GLEDALIŠČE VERDI

Nocoj ob 21 bo zanimiv koncert moderних skladb. Izvajal jih bo tržaški filharmonični orkester, ki mu bo dirigiral Willi Ferrero. Sodelovala bodo pianistka Adriana Brunelini in ameriški baritonist Michael Tor.

Koncert bo nudil nekaj skladb, ki jih v Trstu še niso izvajali.

Instrumentalno pevski koncert pri „Simonu Jenku"

Opozarjamo na koncert, ki ga priredita pod okriljem prosvetnega društva «Simon Jenko» nocoj ob 20.30 v dvorani k. j. «M. Kraljič», naš goriški rojak pianist Gabrijel Devetak ter mlada operna pevka sopranistka Pavla Potratova. — Vabljeni vsi!

Smučarski izlet na Čabranske police

Planinsko društvo Trst priredi v nedeljo 28. t. m. smučarski izlet na Čabranske police pod Snežnikom z izletom na sam Snežnik. Odhod ob 5.30 iz ul. Fabio Severo. Vpisovanje in informacije v trgovini Višini-Višnjevec, ul. Roma 15 in pri Pircu, ul. Settefontane 3.

Ob priliki tega izleta bodo smučarske tekme za prvenstvo Planinskega društva v Trstu. Vsi člani naj se v čim večjem številu javijo.

ZPP

ZVEZA PRIMORSKIH PARTIZANOV vabi vse demokrate našega ozemlja, da po svojih močeh prispevajo k stroškom bodoči partizanski kongres. Vse te naj se pošiljajo na krajevne odbore ZPP.

RAZNO

Razdeljevanje birovega drobiža (trebe). V torek od štev. 191 do 200 ter za Boršt, v sredo od 1 do 20 Piščanci, v četrtek od 30 do 65 Prosek, v petek od 66 do 100 Padriče, v soboto od 101 do 140 Gropada.

Rojstva, smrti in poroke

Dne 21. in 22 marca 1949 se je rodilo 16 otrok, umrlo je 9 ljudi, porok pa je bilo 6.

CIVILNE POROKE: inženir Jurij Jozsa in uradnica Magda Werczler, dijak Enrico Breiner in uradnica Atara Clara Deluca, agent civilne policije Noberto Zerial in uradnica Ernestina Boehm.

CERKVENE POROKE: bolničar Rihard Furlanetto in zasebnica Bruna Giberna, delavec Jože Sedej in zasebnica Angela Prodič, tramvajski sprevodnik Salvatore Gliozzo in prodajalka Licija Nadaia.

UMRLI: 37-letni Lucijan Marmolja, 71-letna Ana Busdon, 48-letni Edvige Nagler, 71-letni Ivan Prosel, 77-letna Ivanka Lozej, 78-letna Julija Radivo, 41-letna Carmela Trevelli, 7 mesecev stari Jurij Makekar, 83-letna Katarina Sterkelj.

DAROVI IN PRISPEVKI

Za stavkajoče v konopljarni darovali: Senica Artur, NN, Slavec Rudolf, Zobec Danilo, Zerjal Jakob, Zobec, Prašelj Josip in Michelina po 100 lir; Grmek in Kocjančič po 70 lir; Bambi Bernard, Zerjal Danilo, Zerjul Stanko, Sancin Angel, Zobec Emil, Zobec Adrijan, Zerjal Valentin, Zerjal Lovrenc, NN, Sancin Danilo, Slavec Vinko, Kocjan Boris, Zerjal Stojan, NN, Ota Viktor, Zerjal Benedikt, Zerjal Viktor, Mavec Ludvik, Sancin Danilo, Zerjal Edvard, Knez Peter, Bandi Josip, Bandi Mirko, Zerjal Josip, Zerjul Mirko, Zerjul Albin, Bandi Anton, Bandi Viktor, Rapotec Silva, Bandi Karel, Bandi Marija, Kozina Angela, Bandi Jožefa, Berlič Viktor, Babič Jože, Guerra Germič Silvija, Germič Roman, Angeli Albina in Prodan Remij po 50 lir, Zerjal Josip 40 lir; Kocjan Ivan, Ota Josip, Kralič Marija po Vešček Angela po 30 lir; Bandi Oliva in Kocjančič Mihaela po 20 lir; Kočevar Francka 12 lir; Bandi Amalija in Zerjul Jože po 10 lir. Skupno 3172 lir.

Radijski spored

TRST II (m 203.6, Kc 1474)

v torek 23. marca

11.30. Reproducirana glasba. 12.00. Predavanje: Sodobna Anglija. 12.10. Operni duet. 12.45. Napoved časa in poročila. 13.00. Češka ljudski orkestri. 13.30. Cerkvena glasba. 14.00. Pestra glasba. 14.15. Pregled tiska. 14.28. Citanje. 17.00. Fantazija večernih sporedov. 17.00. Zvoki pomladanskih melodij. 18.00. Violončelo in dovinsko predavanje. 18.15. Violin kvintet. 18.30. Skladbe angleških skladateljev. 19.00. Mladinska oddaja. 19.30. Lahka glasba. 20.00. Napoved časa in poročila. 20.00. Fantje s Krasa pojejo slovenske narodne pesmi. 20.20. Ritem-glasba. 20.45. Slovenska knjižnost. 21.00. Slušna igra. 22.00. Lahka glasba. 22.15. Simfonični koncert. 22.45. Večerna plesna glasba. 23.15. Napoved časa in poročila. 23.30. Citanje jutrišnjih sporedov. 23.35. Polnočna glasba. 24.00. Zaključek.

Odg. urednik STANISLAV RENKO
Tisk Stabilimento Tip. Tržaški

MALI OGLASI

ZAKONSKO SPALNICO za 90.000 lir prodam. Pogoji ugodni. Ul. Giulia 28, pritličje desno.

Kultura

KNJIGE - GLEDALIŠČE - KONCERTI
RAZSTAVE - FILM - KRITIKE - DROBTINE

Uspel pionirski koncert pri Sv. Križu

V nedeljo 2. t. m. so priredili pionirji nabrežinskega okraja v Sv. Križu koncert, na katerem so sodelovali pionirski pevski zbori iz Saleža, Proseka in Sv. Križa ter pionirski orkester iz Nabrežine. Po kratkih uvodnih besedah je prvi nastopil pionirski pevski zbor iz Saleža. Prisotni skoro niso mogli verjeti, da je v Saležu toliko mladih gri. Svoj program so odpeli s prisrčno sproščenostjo in jih prav nič ni motilo, da so prvič nastopili javno pred toliko množico občinstva in so se zlasti mladi solisti dobro odrezali. Zbor bo z vztrajnim delom dosegel lepe uspehe in se izvežbal tako, da bo lahko polagal večjo pozornost na intonacijo in dinamiko. Pevovodkinja ga dobro pripravlja.

Drugi del programa je izvedel pionirski orkester iz Nabrežine. Že sam pogled na vrsto inštrumentov, ki jih mladi igralci igrajo, je naredil na prisotne prijeten vtis. Ko so pa zadoneli prvi zvoki, so si mladi godci pridobili simpatije vsega občinstva ter so želi za vsak odigran komad polno priznanje. Zasluga, da so tako uspeli, gre predvsem njihovemu učitelju, ki je moral vložiti mnogo truda, da so dosegli tako igralsko spretnost.

Tretji del programa so izpolnili mladi pevci Proseka. Poznalo se je, da so že večkrat javno nastopali in so svoj program izpeli s sigurnostjo pod spretnim vodstvom svojega učitelja.

Za zaključek koncerta sta združena pionirska pevska zbora s Proseka in Sv. Križa zapela novo pionirsko himno. S svojo himno so pionirji tako navdušili poslušalce, da so jo morali ponoviti. Po končanem koncertu so se vsi mladi pevci slikali, tako da jih bodo slike spominjale na ta njihov koncert tudi pozneje.

V soboto so imeli tudi pionirji v Boljuncu svojo prireditev. Na njej so nastopili pionirski zbori iz Doline, Boljunca, Ricmanj, Mačkovelj in Prebenka. V nedeljo zjutraj pa je bila druga taka kulturna prireditev, na kateri je sodeloval pevski zbor «Tomažič» in zbor iz «Dijaškega doma» v Trstu ter igralska skupina iz Rocola. Isto tako je bila prireditev pri Sv. Križu. Sodeloval je pevski zbor iz Saleža. Nastopila je tudi pionirska godba iz Nabrežine. Na Opčinah je lepo uspel nastop pionirjev iz Piščancev z igro «Vrabci». Pionirji z Opčin pa so nastopili z baletom. Prav tako je nastopil tudi pionirski pevski zbor iz Gropade. V mestu so med drugim nastopili tudi pionirji pri Sv. Ivanu v dvorani krožka «Skamperle». Pomagali so jim pionirji iz Lonjerja in Podlonjerja. Pri vseh teh prireditvah so prvič peli novo pionirsko himno, katero je spisal naš tov. urednik Ivo Marinčič. Tako so pionirji pomagali pri otvoritvi «Tedna demokratične mladine sveta».

Klavrn odziv Tržačanov

Tudi v nedeljo se je pokazalo, da prav takrat, ko izidejo posebne izjave glede prepovedi nedovoljenih manifestacij — kakor je bila na pr. zadnja generala Airey-ja — takšne manifestacije organizira Lega nazionale. A radio okupacijske vojaške uprave številko udeležencev — kot pravi «nepristranski» radio — pomnoži najmanj s sedem. Razen že znanih mladeničev z Acquedotta, ezulov, starih fašistov in študentov. Legini pozivi niso nikogar drugega zganili. Okrog 2000 oseb se je zbralo v nedeljo zvečer na trgu «Unità», da bi s tem manifestirali voljo Tržačanov za priključitev mesta k De Gasperijevi Italiji. General Airey je seveda predvideval nemire, vendar pa je njegova policija skrbno varovala manifestante te nedovoljene manifestacije, od katerih so šli nekateri pozdravit ameriško križarko zasidrano pri pomorski postaji, in se tam drli «Evviva America». Nekaj jih je odšlo tudi pred sedež Zveze primorskih partizanov na Korsu, kjer pa so jih partizani nagnali, in s klicem «Na juriš» pobalinom dali, kar so zaslužili. Policija je prišla seveda na lice mesta šele čez pol ure. Manjše grupe fašistov so razgrajale še nekaj ur v noč. Tako se je končalo izražanje navdušenja Tržačanov za priključitev k Italiji, ki se niso zganili kljub podpori radia in policije.

Tudi zastave, ki jih je Lega ukazala izobesiti, so bile tako redko posejane, razen po hišah, kjer stanujejo državni uradniki; pa tudi tam — kot na primer v ex rione Re smo našteli samo štiri.

Prepričani smo, da tukajšnji predstavniki predlagateljev priključitve niso prav nič zadovoljni s tako hladnim sprejemom njihovega predloga.

Tudi conski svet

Včeraj popoldne pa je tudi tukajšnji conski svet na izredni seji odposlal pozdravne brzojavke vsem trem zapadnim silam, posebej pa tudi zunanjemu ministru Sovjetske zveze ter določil posebno delegacijo, ki se bo šla zahvalit generalu Airey-ju. V brzojavkah poudarjajo, da je to prvi korak «k popravi krivic» in da ne bo več daleč dan, ko bo Trstu sledila tudi Istra, ter so za enkrat Dalmacijo in Ljubljano pustili v nemar. Le svetnik Pincherle se je menda pri tem spomnil tržaških Slovencev in si drznil pripomniti, da bi bilo po priključitvi potrebno napraviti za priključeno ozemlje poseben statut zaradi mirnega sožitja obeh narodnosti, kar bi pa naj opravile politične osebnosti Italije... Končno se je Pincherle izjavil proti razširitvi conskega sveta (za katero pa se še ne ve, kakšna je). Vso to svečanost so svetniki in navzoči novinarji izvršili stoje, razen novinarjev antifašističnih dnevnikov, ki so mirno sedeli na svojih mestih in bili za to predmet splošne pozornosti.

Razprava v nejasni zadevi odgodena

Pred istim sodiščem, kjer se je moral zagovarjati podjetnik Panfili, se je zagovarjal tudi Anton Benolič, katerega je branil odvetnik Ghersa. Benoliča so proti koncu decembra lanskega leta našli ranjenega in brez zavesti na cesti, ki pelje s Katinare proti mestu. Blizu njega so naleteli na njegovo kolo. Ljudje so ga odnesli v neko barako, od koder ga je nato odpeljal rešilni avto v bolnico. Benolič je bil ves čas nezavesten in se je zavedel šele naslednjega dne v bolnici, kjer je takoj začel spraševati o nekakem samokresu. Takoj so začeli iskati orožje na mestu, kjer so našli Benoliča nezavestnega in v baraki kjer je ležal. Res so našli orožje in vsi so bili pač te misli, da je bil samokres Benoličev in da mu je padel iz žepa. Obtoženi pa je včeraj pojasnjeval zadevo s samokresom na ta način, da sta ga med potjo s Katinare napadla in pretepla dva oborožena neznanca. Posrečilo pa se mu je, da je enemu od teh iztrgal samokres. Toda takoj po napadu je na begu po kratki poti, ki jo je napravil, padel v nezavest vsled ran, ki jih je dobil med spopadom. Samokres, zaradi katerega je torej Benolič obtožen, je oni, ki ga je on iztrgal neznancu.

Razprava, ki se je začela s pričevanjem nekaterih civilnih policistov in oseb, ki so našle Benoliča oni večer, je bila odgodena do nadaljnjega.

Drage cigarete ali 2.300.000 lir globe

V nedeljo je policija v pristanišču zaplenila na ameriškem parniku «Ferdinand Gagnon» 1.920 inozemskih cigaret, ki so bile skrite v številnih ladijskih prostorih. Lastnike tega blaga in sicer mornarje Herrka Fosterja, Patona Lucieskega in Williamsa Jamesa, ki so cigarete prav strokovnjaško skrili v strojnem oddelku je policija kaznovala z 2 milijonoma in 300 tisoč lir globe.

Smrtna nesreča v Ricmanjih

V nedeljo popoldne so ljudje kot običajno ob lepih dnevih zapustili mesto in praznovali nedeljo v naravi. Med temi je bila tudi Strajnova iz Istrske ulice, ki si je izbrala za nedeljski izlet Ricmanje, kjer je še vedno bilo nekakšno praznično razpoloženje z ozirom na praznovanje vaškega patrona Sv. Jožefa. Potem ko je družina obiskala svojce v vasi, se je pripravljala na odhod domov in čakala na vlak blizu železniške postaje. Sedli so v travo in čakali prihod vlaka. Ogorek cigarete, ki ga je nekdo vrgel v suho travo, je povzročil manjši ogenj, tako da so se vsi trije člani družine in sicer oče, mati in sinček zabavali s tem, da so metali kamenje v ogenj.

V grmovju, ki ga je zajel ogenj, je bil verjetno kak naboj kot zapuščina minule vojne. Zaradi ognja se je naboj razpočil in koščki tega so zadeli tudi 27-letno Kristino Strajnovo, poročeno Morelli, v desno sence in povzročili takojšnjo smrt.

Obetal se je plen, toda delo ni uspelo

Policijsko patrolo, ki je v nedeljskih jutranjih urah vršila službo v Pončani so ob 2.20 zjutraj stanovalci iz bližnje ulice D'Alviano obvestili, da so na sosednih njivah pustili neznanci neke zavoje. Patrola, ki je prišla na označeno mesto, je našla tri velike zavoje polne perila, 1 balo belega tekstilnega blaga, 2 prazna kovčega, usnjeno aktovko in šivalni stroj Necchi. Takoj nato je pritekla Emergenza, ki je vse to blago, katerega so tatovi zapustili, odnesla na policijsko stražnico. Do tega blaga so neznani tatovi prišli na načini, da so roleti pletalnega podjetja v ul. D'Alviano, ki je last Petra Sancina, razbili ključavnico. Skoda, ki so jo neznanci povzročili, znaša okrog 200.000 lir. Policija je začela iskati neznane storilce.

REŠIMO JI ŽIVLJENJE!

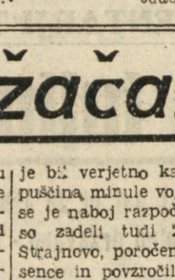

Okrajni odbor SIAU Občine otvarja nabiralno akcijo z vsoto 3000 lir v prid tovarišice BRUNE UNASIČ s Konkonela. Tovarišica je bila za časa NOB ena najaktivnejših sodelavk. Pri izvrševanju te naloge je zbolela na pljučih. Po raznih poskusih so zdravniki ugotovili, da ji edino še streptomicin ohrani življenje.

Okrajni odbor SIAU je prepričan, da bo tržaško prebivalstvo razumelo pomen te akcije in po svojih močeh prispevalo.

Za Bruno Unašič daruje Manfreda Francka 500 lir, Mozetič Marija 300, Vidau Franc iz Ban 1000, vaščani iz Padriče 1270 lir.

Hiše pri Sv. Soboti izročene stanovalcem

Začetek gradnje nove šole

Včeraj zjutraj so pri Sv. Ani v prisotnosti oblasti blagoslovili in izročili javnosti zadnje hiše, ki jih je že pred leti začelo graditi gradbeno podjetje Zelco e Locatelli. Hiše je po načrtih inženirja Bodolottija naročila mestna občina. S temi zadnjimi dograjenimi hišami je na razpolago javnosti 265 stanovanj. Od teh je 165 tipa A. Te sestojijo iz dveh sob, kuhinje, stranišča in kopalnice. Sto stanovanj tipa B pa sestoji iz treh sob, kuhinje, kopalnice in stranišča. V kuhinje je napeljan tudi plin in plinske pečice. V kopalnici je tudi pečica za segrevanje vode. Vsako stanovanje zase ima še balkon in drvarnico.

Po svečanostih, ki so jim prisostvovale vojaške upravne oblasti, so vsi skupaj z msgr. Rovisom šli na prostor, kjer bodo začeli graditi novo ljudsko šolo pri Sv. Soboti, in sicer za hišami Domus Civiche. Tam so včeraj položili temeljni kamen. Vzidali so tudi pergamentno listino. Nova šolska stavba, za katero bi lahko našli mnogo boljši prostor kje drugje v bližini, kjer bi bilo mnogo bolj pripravno zidanje, bo imela 25 učilnic, telovadnico, jedilnico in obširno dvorišče. V šoli bo tudi otroški vrtec.

Jutri izide naš list na štirih straneh

URADNE OBJAVE

G. Adelio Paladini je načelnik oddelka stanovanjskega urada in ne podravnatelj, kot je bilo to predhodno objavljeno.

Podravnatelj stanovanjskega urada g. Alfredo Folkel ni nikakor zapleten v sedanjo preiskavo.

Ukaz 181. Ker je besedilo tega ukaza predolgo za objavo v krajevnem tisku, svetujemo vsem zainteresiranim, naj si preskrbe celotno besedilo.

Globe tržaškem trgovcem. Osem trgovcev je bilo v mesecu februarju kaznovanih z globami v skupni višini skupno 14.600 lir zaradi ilegalnega povečanja cen. Drugih 20 trgovcev pa je bilo kaznovanih v isti dobi z globami v skupni višini 33.900 lirami, ker niso razobesili cen svojemu blagu.

Pionirji so nastopili

V nedeljo, ko je bil prvi dan pomladi, so tudi tržaški pionirji prvič nastopili s svojo himno pred starši in prijatelji.

Nastopi so bili v dvorani v ul. Conti, pri Sv. Ivanu, Kolonji, na Opčinah in pri Sv. Križu. Povsod so bili burno pozdravljeni in so želi živahna odobravanja.

V ul. Conti so najprej nastopili italijanski pionirji krožka «Tomažič», ki so poleg nove pionirske himne v italijanskem jeziku zapeli še šest drugih mladinskih pesmi. Kot drugi so nastopili mali tamburaši pionirske družine «Vojko» iz Rocola, ki so pod spretnim vodstvom svojega učitelja Gerdola lepo zaigrali več narodnih in partizanskih pesmi, za katere so bili deležni navdušenega ploskanja. Na splošno je ljudstvo izrazilo željo, da bi ti mnogo obetajoči tamburaši še večkrat nastopili pred javnostjo.

Kot zadnji je nastopil pionirski pevski zbor iz Dijaškega doma. Ta zbor je številčno zelo močan in tudi glasovno precej skladen. Prišel pa bi do še večjega izraza, če bi bil njegov program bolj primeren za pionirje in ne bi izvajal pesmi, ki so za odrasle. Ob zaključku so vsi pionirji zapeli slovensko in italijansko pionirsko himno.

Vojak povozil žensko

V nedeljo, 21. t. m. je vojaški šofer Enzo Maccari od 18. artilijerskega oddelka povozil v Marienu, ul. Mazzini, 26-letno Almo Gallo, ki so jo morali poljati v bolnico.

FIZKULTURA

Presenečenja v jugoslovanskem nogometnem prvenstvu

Dinamo napreduje, medtem ko sta bila Hajduk in Partizan ustavljena. Ponziana Lj. je v nedeljo počivala v pričakovanju Dinama, ki bo v nedeljo igral na stadionu

Dinamo, dosedanji jesenski jugoslovanski prvak, je zopet odigral za dve točki. Vardar, njegov nedeljski nasprotnik, je moral kloniti proti ostrim strelcom prvaka, ki so zabili kar štiri gole. Torpedo, ki smo ga videli že v Trstu v borbi proti Ponziani, (ki je tudi podlegel), je v nedeljo imel srečo in premagal Crveno zvezdo.

Hajduk in Partizan pa sta bila ustavljena. Metalac je prisilil Partizana k neodločenemu izidu in tako še enkrat dokazal, da ga popolnoma pravično imenujejo «ekipa zbiralcev neodločenih izidov». Toda Metalcu se je pridružila še Lokomotiva iz Zagreba, ki je tudi Hajduka prisilila k remisu. V vsej tekmi ni bilo nič enega gola in verjetno sta bili obe moštvi zadovoljni z izidom.

Dinamo tako napreduje po svoji poti. Iz dneva v dan si pridobiva zmage in z upravičenostjo upa da bo državni prvak.

Toda Ponziana, ki bi v nedeljo morala igrati s Spartakom iz Subotice, je počivala. Počiva in trenira, da si nabere dovolj moči, za velikonočno nedeljo, ko bo morala sprejeti na lastnem igrišču enajstorico Dinama. Igralci Ponziane resno trenirajo pod skrbnim vodstvom trenerja in vsi igralci, kakor tudi vodstvo so zelo dobro razpoloženi. Pravijo, da bo presenečenje — v katerega pa skoraj ne moremo verjeti — vendar upamo, da bo Ponziana znala pokazati Tržačanom ves elan in vso borbeno voljo do zmage. V tem primeru bo za nas Tržačane — za igralce, vodstvo in prijatelje — res prijetna velikonočna športna prireditev.

Kvalifikacijska lestvica jugoslovanskega državnega nogometnega prvenstva je sledeča:

Dinamo	11	8	1	2	33	14	17
Hajduk	17	7	1	3	19	8	15
Crvena zvezda	11	4	5	2	17	11	13
Partizan	11	4	4	3	20	17	12
Lokomotiva	11	4	3	4	12	14	11
Metalac	12	2	7	3	10	13	11
Ponziana